gemeente Ferwerderadiel
GEMEENTEBLAD
Officiële uitgave van gemeente Ferwerderadiel.
Nr. 134255
30 september
2016

Nota Reserves en Voorzieningen 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Doelstelling van deze nota
3. Functies reserves en voorzieningen
4. Onderscheid reserves en voorzieningen
5. Rentetoerekening
6. Reserves in relatie tot investeringen
7. Resultaatbepaling en -bestemming
8. Beleid reserves en voorzieningen
9. Beoordeling reserves en voorzieningen per 13-06-2016.
0. Inleiding

Op grond van artikel 12 van de financiële verordening wordt jaarlijks gelijktijdig met de Kadernota, de Nota reserves en voorzieningen herzien. De Nota wordt opgenomen in de Kadernota.
Voor het jaar 2016 is de Kadernota niet opgesteld vanwege het ontbreken van gegevens voor de opstelling van de concept-begroting 2017.
In de gegevens zijn de begrotingswijzigingen van het jaar 2016 t/m nummer 31 verwerkt. Alle begrotingswijzigingen zijn nog niet vastgesteld. Het betreft een momentopname. Na vaststelling en opstelling van de gegevens kan andere informatie de saldi verwijzen.
1.Doelstelling van de jaarlijkse nota
De belangrijkste doelstelling van deze nota is het herijken van de reserves en voorzieningen van de gemeente Ferwerderadiel. Hierdoor kan worden bepaald of de Algemene Reserve voldoende saldo heeft om de ingeschatte risico's op te vangen.
2.Functies van de reserves en voorzieningen
Alle reserves en voorzieningen worden ingezet als (intern) financieringsmiddel. Daarnaast kunnen deze nog de volgende functies vervullen:

- bufferfunctie: een voorbeeld hiervan is al de algemene reserve (weerstandsvermo-gen);
- bestedingsfunctie: inzet van deze reserve als dekkingsmiddel;

3. Onderscheid reserves en voorzieningen

De reserves zijn vermogensbestanddelen die vrij aanwendbaar zijn en behoren tot het "eigen vermogen". De raad neemt beslissingen inzake bestemming / voeding van de reserves. Buiten de algemene reserve is hier vooraf door de raad reeds een indicatieve beslissing genomen.
De voorzieningen worden gevormd om verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is te schatten, af te dekken. Voor bepaalde voorzieningen ligt hier een vastgesteld (onderhouds)plan aan ten grondslag. De voorzieningen behoren balans- technisch tot het "vreemde vermogen". Vorenstaande is ook geldig voor de bestemmingsreserves, welke zijn gevormde om een bepaald doel te realiseren.
4.Rentetoerekening aan reserves
Huidige systematiek
De reserves en voorzieningen van de gemeente Ferwerderadiel worden gebruikt als zgn. intern financieringsmiddel (= eigen financieringsmiddel).
Dat betekent dat mede met deze middelen allerlei uitgaven en investeringen worden gefinancierd. Als deze interne financieringsmiddelen niet voorhanden zouden zijn, dan zou de gemeente voor haar totale financieringsbehoefte aangewezen zijn op het aantrekken van vreemd vermogen (langlopende geldleningen en kasgeldleningen).
Dit wil zeggen dat de gemeente voor al haar investeringen geld zou moeten lenen bij derden, waarover rente verschuldigd zou zijn. Deze rente wordt nu uitgespaard door interne financiering.
De bespaarde rente wordt niet toegerekend zoals in het verleden het geval was. De totale rentelast die ontstaat, wordt uiteindelijk toegerekend aan de producten.
Rentetoerekening aan reserves
Conform het BBV is het niet meer toegestaan om rente **direct** aan de reserves toe te rekenen. Het toevoegen van rente aan reserves moet via de bestemming van het saldo lopen.
Hierdoor is het automatisme van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves binnen de exploitatie losgelaten. De raad neemt hierover middels bestemming van het rekeningsaldo een beslissing.
5.Reserves in relatie tot investeringen
Met de invoering van het BBV zijn alle mutaties in de vermogenspositie, zowel dotaties als onttrekkingen, via functie (= product) 980 gaan lopen. Rechtstreekse rentebijschrijving op reserves wordt verboden

en alle investeringen (met economisch nut) moeten tegen een bruto waardering op de balans worden opgenomen (bijdragen van derden vormen een uitzondering). Dit betekent dat investeren door aanwending van reserves losgelaten moet worden. De betreffende reserves kunnen echter nog steeds worden aangewend door jaarlijks (voor een deel) te voorzien in de kapitaallasten.
Dit geldt alleen voor investeringen met economisch nut. Voor investeringen met maatschappelijk nut kan de tot nu toe gehanteerde werkwijze worden gevolgd.
6.Resultaatbepaling en bestemming
Reserves
Ten aanzien van de bepaling en bestemming van het resultaat is ook een aantal zaken aangescherpt. Zo schrijft het BBV voor dat het (nog) inzichtelijker moet worden op welke wijze het resultaat wordt bepaald en bestemming daarvan plaats moet vinden. Voor een zuivere resultaatbepaling is het noodzakelijk dotaties en onttrekkingen ten gunste c.q. ten laste van (bestemming)reserves via de resultaatbestemming te laten plaatsvinden. Dat wil zeggen dat, zowel bij de begroting als bij de rekening, alle baten en lasten worden verantwoord zonder rekening te houden met toevoegingen en onttrekking aan reserves.
Bij de bepaling van het saldo worden de mutaties in de reserves dus niet meegenomen (= resultaatbepaling). Na de resultaatbepaling zal de bestemming aangeven op welke wijze reserves worden ingezet (= resultaatbestemming). Tenslotte wordt het resultaat na bestemming ten tijde van de rekening volgens artikel 39 afzonderlijk op de balans opgenomen.
Voorzieningen
Een voorziening betreft een voorzienbare toekomstige schuld, met een oorzaak die mede in het verslagjaar is gelegen. Een dotatie aan een voorziening is daarom een kostenpost die wel in de resultatenrekening moet worden verwerkt als onderdeel van de resultaatbepaling.
7.Beleid reserves en voorzieningen
Door de nieuwe indeling en het BBV, zullen periodiek de reserves en voorzieningen onder de loep moeten worden genomen.
Hierbij zijn de volgende vragen van belang:

1. Wat is het doel van de reserve of voorziening en is deze doelstelling nog actueel?
2. Betreft het hier een reserve of een voorziening volgens het BBV?
3. Wat is de functie (buffer-, dekkings-, financierings- of bestedingsfunctie)?
4. Berekenen wij rente over de reserve of voorziening en zo ja, voegen wij rente toe aan de reserve of voorziening?
5. Met welke rente rekenen wij?
6. Gaat het om geoormerkte gelden?
7. Ligt er een plan aan ten grondslag en wanneer is dit geactualiseerd?
8. Is er een begin- en/of einddatum van de reserve of voorziening?
9. Is er een plafond of bodem noodzakelijk?

Het proces met betrekking tot de reserves en voorzieningen wordt thans veel meer een continu-proces met een periodieke herijking.
8.Beoordeling reserves en voorzieningen per 13-06-2016.
Onderstaand is een beoordeling opgenomen van de reserves en voorzieningen.
Hier worden ook voorstellen gedaan omtrent de benodigde bedragen.
Hierbij is de volgende indeling gehanteerd:

- reserves: 2.1 algemene reserve
  2. 2 bestemmingsreserves
  2. 3 egalisatiereserves

- voorzieningen:
  3. 0 voorzieningen.

Jaarlijks zal, o.a. na vaststelling van de rekening, het totaal van de reserves en voorzieningen worden beoordeeld op noodzakelijkheid en hoogte. Voor de voorzieningen spelen de verschillende opgestelde beleidsplannen een bepalende rol.
Onderstaand wordt per reserve c.q. voorziening een voorstel gedaan. Een aantal reserves wordt opgeheven vanwege de opvatting dat de doelstellingen zijn achterhaald of via de algemene reserve beter kan worden uitgevoerd.
2.1 Definities

1.*Algemene reserve*		
Saldo 01-01-2016		€ 1.456.229,78
Beschikkingen 2016	€ 626.860,00	
Stortingen 2016	€ 538.372,00	
Saldo 13-06-2016		€ 1.367.741,78

<u>Doel:</u>

De Algemene Reserve heeft als doel minimaal de ingeschatte risico's op te kunnen vangen. Er wordt thans voor gekozen de werkwijze van een percentage van de omzet in de begroting te verlaten. Reden hiervoor is relatie tussen buffer en ingeschatte risico's. Deze relatie is gezien o.a. de opname van uitgaven van het sociaal domein in begroting verstoord.
Aan het saldo van de Algemene Reserve dient nog te worden toegevoegd het saldo van de "Bestemmingsreserve IGO" ad. € 158.076,12 welke kan worden opgeheven.
De risico's zijn bepaald en opgesomd in een aparte bijlage, welke is bijgevoegd.
Het hierin bepaalde bedrag is € 940.000,00 en groter als het berekende saldo van de Algemene Reserve op 13 juni 2016.
Hierin is geen buffer voor nog niet voorziene risico's opgenomen.
Hierdoor zal in de begrotingen van 2017 t/m 2020 een extra storting in de begroting moeten worden opgenomen van € 120.629,00 (€ 482.518,00 : 4) om de Algemene Reserve op peil te brengen.
Tevens kunnen de nog te ontvangen gelden in kader van de ARHI-procedure een rol spelen om de niet voorziene op te vangen.
2.2 Bestemmingsreserves

1.*Bestemmingsreserve onderwijshuisvesting*

Saldo 01-01-2016		€ 284.162,00
Beschikkingen 2016	€ 224.500,00	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 59.662,00

Doel:
Reservering voor investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting. Reserve wordt gevormd door stortingen van bedragen welke van jaarlijks onderhoud resteren. Bestemmingsreserve dient te blijven bestaan.

1.*Bestemmingsreserve recreatie en toerisme*

Saldo 01-01-2016		€ 20.318,40
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 20.318,40

Doel:
Reservering van bedragen benodigd voor extra uitgaven met betrekking tot recreatie en toerisme. Voor een aantal ontwikkelingen is er reeds een bedrag gereserveerd.

1.*Bestemmingsreserve sociale aangelegenheden*

Saldo 01-01-2016		€ 0
Beschikkingen 20146	€ 0	
Stortingen 2016	€ 562.906,00	
Saldo 13-06-2016		€ 562.906,00

Doel:
Eventuele nabetalingen aan de Dienst SoZaWe te Franeker, de decentralisaties en eventuele nabetalingen aan GR WYS te kunnen afdekken. Reservering dient te blijven bestaan. Hoogte ervan is moeilijk in te schatten.

1.*Bestemmingsreserve risico grondexploitatie*

Saldo 01-01-2016		€ 194.052,72
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 194.052,72

Doel:
Reservering is nodig voor mogelijke verliezen op grondexploitaties. Gezien de ontwikkelingen op dit gebied is het niet zinvol deze reservering op te heffen. Door instandhouding van deze reserve is geen extra risicoafweging nodig voor de buffer in de Algemene Reserve.

1.*Bestemmingsreserve algemene verplichtingen*

Saldo 01-01-2016		€ 295.732,27
Beschikkingen 2016	€ 33.350,00	
Stortingen 2016	€ 95.209,00	
Saldo 01-11-2016		€ 357.591,27

Doel:
Registreren van verplichtingen uit het verleden en de hiervoor nog niet uitgegeven bedragen welke in de komende periode nog volgen. Reservering zou in stand te moeten blijven.

1.*Bestemmingsreserve grootonderhoud gebouwen*

Saldo 01-01-2016		€ 193.426,12

Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 193.426,12

Doel:
Reservering voor groot onderhoud gebouwen. Reservering laten bestaan en de vastgestelde onderhoudsplanning hiermee laten overeenstemmen.

1.*Bestemmingsreserve IGO*

Saldo 01-01-2016		€ 158.076,12
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 158.076,12

Doel:
Reservering voor projecten IGO in SEM/ANNO. Reservering kan worden gestort in de Algemene reserve.

1.*Bestemmingsreserve realisatie ICT*

Saldo 01-01-2016		€ 18.704,96
Beschikkingen 2016	€ 331.627,00	
Stortingen 2016	€ 346.056,00	
Saldo 13-06-2016		€ 33.133,96

Doel:
Reservering voor nog benodigde investeringen, zoals overgang ICT naar Leeuwarden, kosten ontvlechting Middelsee ICT. De bedragen zijn, voor zover is in te schatten, gereserveerd. Reservering voorlopig laten bestaan.

1.*Bestemmingsreserve zwembad Hallum*

Saldo 01-01-2016		€ 400.000,00
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 400.000,00

Doel:
Reservering voor een lening, verstrekt aan de Stichting Zwembad Ferwerderadeel. Deze Stichting heeft inmiddels een bedrag afgelost, zodat de restantschuld thans € 400.000,00 bedraagt. De jaarlijkse storting uit de begroting is inmiddels ook geschrapt.

1.*Bestemmingsreserve sport*

Saldo 01-01-2016		€ 73.123,00
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 73.123,00

Doel:
Reservering van gelden welke mogelijk moeten worden teruggestort. Reservering dient gehandhaafd te blijven.

1.*Bestemmingsreserve GO-4 Sport*

Saldo 01-01-2016		€ 44.497,04
Beschikkingen 2016	€ 44.497,04	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 0

Doel:
Reservering gelden voor project in Middelsee verband. Het project is gestopt en afgerekend met de deelnemende gemeenten.

1.*Bestemmingsreserve risico planschade A.v.Dijkstraat Marrum.*

Saldo 01-01-2016		€ 11.850,00
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 11.850,00

Doel:
Afdekken mogelijke planschade claims voor genoemde project. Nadat duidelijk is dat er geen claims meer komen kan het bedrag worden gestort in de Algemene Reserve.

TOTAAL BESTEMMIMGSRESERVES

Saldo 01-01-2016		€ 1.693.942,63
Beschikkingen 2016	€ 633.974,04	

Stortingen 2016	€1.004.171,00	
Saldo 13-06-2016		€ 2.064.139,59

2.1 Egalisatiereserves

1.Egalisatiereserve wachtgeld wethouders

Saldo 01-01-2016		€ 65.440,11
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 65.440,11

Doel:
Reservering voor wachtgelden wethouders. Herrekening van toekomstige lasten dient nog te worden uitgevoerd. Reservering dient te worden gehandhaafd.

TOTAAL EGALISATIERESERVES

Saldo 01-01-2016		€ 65.440,11
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 65.440,11

3.0 Voorzieningen

1.Voorziening niet bestede middelen riolering.

Saldo 01-01-2016		€ 1.058.544,89
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 1.058.544,89

Doel:
Voorziening om het tarief voor rioolrechten te egaliseren en investeringen in de toekomst af te dekken. Voorziening dient te blijven gehandhaafd. Bij opheffing dient resterende saldo te worden terugbetaald aan de betreffende belastingbetalers.

1.Voorziening niet estede middelen reiniging.

Saldo 01-01-2016		€ 455.878,96
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 455.878,96

Doel:
Voorziening om calculatieverschillen te egaliseren. De hoogte van het saldo is in voorgaande beoordeling vastgesteld op € 100.000,00; derhalve zou eenmalig een bedrag aan de burger kunnen worden terugge-geven. Voor 2016 is een bedrag aan de belastingbetaler middels de jaarlijkse aanslag teruggegeven.

18.Pensioenvoorziening
18. Wethouders

Saldo 01-01-2016		€ 645.159,00
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 645.159,00

Doel:
Reservering voor pensioenverplichtingen. De herrekening wordt jaarlijks uitgevoerd door RAET. Reser-vering moet gehandhaafd blijven.

19.Voorziening uitbeta-
19. ling pensioen wethou-
19. ders

Saldo 01-01-2016		€ 169.401,65
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 169.401,65

Doel:
Reservering voor uitbetaling vm. bestuurders die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Re-servering moet gehandhaafd blijven.

20.Voorziening VOF De
20. Haven

Saldo 01-01-2016		€ 265.000,00
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	

Saldo 13-06-2016		€ 265.000,00

Doel:
Reservering voor mogelijk risico voor het betreffende project. Reservering dient te worden gehandhaafd.

21.Voorziening uittreding
21. Dienst SoZaWe

Saldo 01-01-2016		€ 374.400,00
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 374.400,00

Doel:
Reservering uittreding Dienst SoZaWe te Franeker. Reservering wordt vanaf 2015 in vier jaar uitgekeerd.

TOTAAL VOORZIENINGEN

Saldo 01-01-2016		€ 2.968.384,50
Beschikkingen 2016	€ 0	
Stortingen 2016	€ 0	
Saldo 13-06-2016		€ 2.968.384,50

TOTAAL GENERAAL

Saldo 01-01-2016		€ 6.183.997,02
Beschikkingen 2016	€1.260.834,04	
Stortingen 2016	€1.542.543,00	
Saldo 13-06-2016		€ 6.465.705,98